

Protokoll

Fra møte i faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi

Dato: 30.09.2014, kl. 11.00-16.00

Sted: Lovisenberggaten 8, Hjørnevillaen, VKM.

Møteleder: Per Ole Iversen

Deltakere

Fra Faggruppe 7:

Per Ole Iversen (leder), Livar Frøyland, Margaretha Haugen, Kirsten Holven, Kristin Holvik, Martinus Løvik, Helle Margrete Meltzer, Tor A Strand, Grethe Tell

Forfall:

Wenche Frølich

Fra Mattilsynet, Seksjon forbrukerhensyn:

Svanhild Vaskinn

Fra sekretariatet til VKM:

Under behandling av oppdatering av nytte- og risikovurderingen: "Helhetssyn på fisk og sjømat" deltok Edel Holene og Inger Therese Lillegaard, hele møtet: Bente Mangschou (ref)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder ønsket velkommen til møtet. Ingen erklærte seg inhabile. Kirsten Holven, som ikke hadde anledning til å delta på oppstartsmøte i juni, presenterte seg.

2. Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Møteinnkallelse og dagsorden ble godkjent. Helle Margrete Meltzer blir nestleder i faggruppen.

3. Saker fra møte i hovedkomiteen

Margaretha Haugen representerte faggruppen på sist møte i Hovedkomiteen 25. september. Protokoll fra møtet i Hovedkomiteen vil bli lagt ut på VKMs nettsider når den er klar.

4. Orientering fra sekretariatet om kommunikasjon, prosjektarbeid og ny mal/universell utforming

Gisle Solstad (administrasjonssjef) holdt en presentasjon om hvorfor og hvordan VKM i all hovedsak arbeider prosjektbasert, og hvilke styringsverktøy sekretariatet benytter.

Astrid Bjerås (kommunikasjonssjef) gjennomgikk målene for VKMs kommunikasjonsarbeid, rutinene som gjelder for medlemmene og de ansatte og orienterte om hva sekretariatet kan bistå med i forbindelse med arbeidsprosessen og publiseringen av alle VKMs uttalelser. Hun oppfordrer alle til å kontakte sekretariatet dersom det kommer pressehenvendelser om VKMs arbeid.

Inger Therese Lillegaard (ansvarlig for fagområdet eksponeringsberegninger) presenterte VKMs nye rapportmal og orienterte kort om universell utforming. Alle VKMs vurderinger skal være universell utformet. Det er utarbeidet en teknisk veileder og en skriveveileder til den nye rapportmalen.

Alle presentasjonene er tilgjengelige på medlemmenes ekstranett sammen med ny powerpoint-mal og poster-mal. Generelt sett oppfordres det til at medlemmene publiserer VKM-rapporter i vitenskapelig tidsskrifter. Dette diskuteres nærmere på neste møte i faggruppen.

5. Saker som skal behandles på møtet

Oppdatering av nytte- og risikovurderingen "Helhetssyn på fisk og sjømat" - gjennomgang og godkjenning av foreløpig utkast for kapitler som er relevante for nyttedelen

Saken er forankret i VKMs Hovedkomité og skal sluttbehandles i denne. Nytt-risikovurderingen er utarbeidet av en prosjektgruppe med medlemmer fra Hovedkomiteen, fra faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester, fra faggruppen for fôr og fra faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi. Disse faggruppene har kommentert på saken, med vekt på sine spesielle kompetanseområder.

Livar Frøyland deltar i prosjektet fra faggruppen. Hovedmomenter og betraktninger i arbeidet så langt ble presentert på møtet. Deretter var det åpent for diskusjon og godkjenning av kapitler som var ferdige fra prosjektgruppen.

Faggruppen berømmet arbeidet som var nedlagt. Utkastet ble diskutert og faggruppen kom med konstruktive innspill til forbedringer.

Ny bestilling fra Mattilsynet "Vurdering av *andre stoffer*"

VKM har mottatt et oppdrag fra Mattilsynet om vurdering av såkalte «andre stoffer» i kosttilskudd og berikede produkter. Med «andre stoffer» menes i denne sammenheng stoffer med mulig ernæringsmessig eller fysiologisk effekt som per i dag ikke er regulert i forskrift om kosttilskudd. Eksempler på andre stoffer er ulike fettsyrer, aminosyrer, flavonoider og enzymer. Mattilsynet ønsker å regulere disse stoffene, og listen over «andre stoffer» som er sendt til VKM er på om lag 90 stoffer. Første fase i dette oppdraget har vært å kartlegge alle tidligere vurderinger av disse stoffene i Norge og andre land. Sekretariatet er godt i gang med dette. Mattilsynet ønsker å lage en liste over de stoffer som ikke vil gi negative helseeffekter («positivliste»), og har anbefalt Helse- og omsorgsdepartementet å lage en forskrift som kan regulere dette. Vurderingene av «andre stoffer» skal fordeles mellom Faggruppen for tilsetningsstoffer, aromastoffer, matemballasje og kosmetikk (faggruppe 4) vår faggruppe, og muligens Faggruppen for hygiene og smittestoffer (faggruppe 1). En slik vurdering skal omfatte negative helseeffekter, altså en kartlegging av helserisiko ved å bruke disse stoffene, vi skal ikke uttale oss om mulige helsemessige gevinster. Faggruppe 4 har hatt møte og diskutert ulike tilnæringsmåter for å løse denne omfattende bestillingen. Det er besluttet å etablere en liten prosjektgruppe med blant annet ledere i faggruppe 4 og 7 samt sekretariatet for å enes om en metode slik at stoffene blir vurdert etter samme lest. Leder i faggruppe 7 starter opp med to stoffer (konjugert linolsyre og l-karnitin). Arbeidsplanen er å utarbeide noen rammer for metode for det videre arbeidet med disse stoffene i løpet av oktober, men mye er fremdeles uavklart, så det er per i dag ikke mulig å si noe om tidsplan for arbeidet.

6. Status for øvrige saker i faggruppen

Risikovurdering av betakaroten i kosttilskudd

VKM er bedt om å foreta en risikovurdering av betakaroten i kosttilskudd. Helle Margrete Meltzer er faglig ansvarlig i dette prosjektet, og øvrige medlemmer er Kirsten Holven, Kristin Holvik og Martinus Løvik. Prosjektgruppen har hatt ett møte, og arbeidet er godt i gang. Litteratursøk er utført, og artikler fordelt. De fleste studiene som er framkommet i søket er intervensjonsstudier som undersøker effekter (positive) fra betakaroten. Prosjektgruppen ble bedt om å belyse om det er gjort metaanalyser av studier med ikke-røykere.

Neste møte i prosjektgruppen skal være i november, og planen er å ha et utkast klart til faggruppen i midten av november slik at det kan behandles på neste møte i faggruppen.

Risikovurdering av folsyre i kosttilskudd

VKM er også bedt om å foreta en risikovurdering av folsyre i kosttilskudd. Margaretha Haugen er faglig ansvarlig i dette prosjektet, og øvrige medlemmer er Wenche Frølich, Tor A Strand og Grethe Tell. Prosjektgruppen har hatt ett møte, og arbeidet er godt i gang. Litteratursøk er utført, og artikler fordelt. Neste møte i prosjektgruppen skal være i oktober, og planen er å ha et utkast klart til faggruppen i midten av desember. Svarfrist er før februar, og sluttbehandlingen av denne vurderingen må derfor gjøres per e-post ettersom neste møte i faggruppen er i slutten av november. Sekretariatet undersøker hvordan folsyre er beregnet i VKMs revisjon av modell for berikning av mat og drikke fra 2013.

For begge disse to oppdragene er det utarbeidet maler for såkalte Summary Tables – både for intervensjonsstudier og for metaanalyser. Malene er laget med utgangspunkt i tabeller som ble brukt i revisjon av Nordiske næringsrekommandasjoner (NNR5, 2012). Faggruppen ønsker imidlertid å optimalisere disse ytterligere for sitt formål, og dette vil bli tatt opp på neste faggruppemøte.

7. Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Følgende saker fra faggruppen har blitt publisert etter forrige faggruppemøte:

- Vurdering av kunnskapsgrunnlaget for fastsettelse av tolerabelt øvre inntaksnivå for vitamin D hos barn og unge
- Vurdering av nytte og risiko ved å bruke kaliumklorid som salterstatter i produksjon av matvarer

8. Orientering fra ad hoc grupper/ undergrupper eller lignende.

Saker som ble behandlet på møte i arbeidsgruppen for dietetiske produkter 10. juni 2014

Arbeidsgruppen for dietetiske produkter har hatt møter 10. juni 2014, og har fremmet forslag til vurdering av en rekke produkter for faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi. Faggruppen støtter vurderingene fra møtet i arbeidsgruppen. Resultatet følger nedenfor:

Pepticate 2

Indikasjon: Til kostbehandling av barn med kumelkallergi fra 6 mnd alder.

Vurdering: Uklart om produktet inneholder arakidonsyre. Produktet er ikke fullverdig.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

Basecal 100 og 200

Indikasjon: Til bruk i kostbehandling ved medfødt feil i aminosyremetabolismen, fra 3 års alder

Vurdering: Et proteinfritt tilskudd til vanlig sondeernæring. Et etterspurt og nyttig produkt.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

MMA/PA Amino5

Indikasjon: Til bruk i den ernæringsmessige behandlingen av metylmalonacidemi og propionacidemi (MMA og PA).

Vurdering: Ikke fullverdig produkt. Arbeidsgruppen bemerket at det ut fra merkingen av produktet ser ut som produktet ikke inneholder noen aminosyrer. Arbeidsgruppen hadde ingen bemerkninger til sammensetningen av produktet.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

GA Amino5

Indikasjon: Til bruk i ernæringsmessig behandling av glutaracidemi type 1 (GA1).

Vurdering: Ikke fullverdig produkt. Arbeidsgruppen hadde ingen bemerkninger til sammensetningen av produktet.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

MSUD Amino5

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av maple syrup urine disease (MSUD).

Vurdering: Ikke fullverdig produkt. Arbeidsgruppen hadde ingen bemerkninger til sammensetningen av produktet.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

UCD Amino5

Indikasjon: Til ernæringsbehandling ved defekter i ureasyklusen og til øvrige tilstander som indikerer bruk av essensielle aminosyrer.

Vurdering: Ikke fullverdig produkt. Arbeidsgruppen hadde ingen bemerkninger til sammensetningen av produktet.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

XPhe smartJ neutral, XPhe Jump 10 neutral og XPhe Jump 20 neutral

Endringer av produkter som tidligere har blitt vurdert som egnet av arbeidsgruppen. Innholdet av folsyre er halvert, og innholdet av vitamin D og selen er økt. Endringene ble vurdert som positive.

Faggruppen ønsket imidlertid å diskutere arbeidsformen/prosessen for vurderingen av disse produktene i et senere møte. Sekretariatet avklarer med Mattilsynet hvordan de mener at behovet for vurderinger av dietetiske produkter vil bli framover.

9. Info fra Mattilsynet

Svanhild Vaskinn orientert om at Mattilsynet er i omorganiseringsprosess.

10. Møter o.a. av felles interesse

Det ble ikke referert fra noen møter eller liknende under dette punktet på dagsorden.

11. Nytt fra sekretariatet

Astrid Tvedt er ansatt som kommunikasjonsmedarbeider i sekretariatet. Rose Vikse har midlertidig trådt ut av faggruppen for genmodifiserte organismer for å avhjelpe koordinatorene med den store arbeidsmengden på dette området.

12. Eventuelt

EU arrangerer kurs i risikovurderingsmetodikk. Kursene er tilpasset de ulike fagområdene, og det skal være kurs 2-6. februar i Lisboa om nytte- og risikovurdering.

13. Nye møtedatoer

Neste faggruppemøte skal være 28. november kl 10.00-15.00.